

ಅನಾಯಾಸೇನ ಮರಣಂ....

ಎಸ್. ಮಹಾಬಲರಾವ್

ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ 'ಅನಿಷ್ಟ'ವಾದುದು. ಅದು 'ಮರಣ'ದ ವಿಚಾರ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಈ ಕುರಿತು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಇದರ ತಾರ್ಕಿಕ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

'ಮರಣವೇ ಮಹಾನವಮಿ' ಎನ್ನುವ ಅನುಭಾವಿಗಳ, ಸಂತರ ಹಾಗೂ ಯೋಗಿಗಳ ವಿಚಾರ ಬಿಡಿ. ನಮ್ಮಂಥ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದೊಂದು ಅಪ್ರಿಯ ವಿಚಾರ. ಈ ಸತ್ಯದ ವಿಸ್ತೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ನಮಗೆ ವರವಾಗಿ ನೀಡಿದೆ. ಮಹಾಭಾರತದ ಯಕ್ಷಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಮಧರ್ಮರಾಯನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನನ್ನು ಕುರಿತು "ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿ ಯಾವುದು?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. "ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿರುವವರು ಸಾಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮನುಷ್ಯ ತಾನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಬದುಕುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ!" ಇದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಉತ್ತರ. ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿ ಇದು.

ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವರ್ಷ ದಾಟಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಮರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಯಾದರೂ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಆತ ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಾವಿನ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಖಿನ್ನನಾಗುತ್ತಾನೆ; ಹತಾಶೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿರಾಸಕ್ತಿ, ಕೌಟುಂಬಿಕ/ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತತೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಅಥವಾ ಉಳಿದಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಸುಖಭೋಗಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿಬಿಡೋಣ ಎಂದು ದುಶ್ಚಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ದೈಹಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಖಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಬಹುದು. ಇದು ಮರಣದ ಭೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮ.

ಮರಣಭೀತಿ ಏಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸೋಣ. ಹೇಳಿಕೇಳಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ 'ಶರೀರವೇ ನಾನು' ಎಂದು ನಂಬುವವರು. ಅದರ ಉಪಭೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆ, ಆಸ್ತಿ, ಜಮೀನು, ಧನ, ವಿವಿಧ ಭೋಗವಸ್ತುಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಶರೀರವೇ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗ ಕಂಗಾಲಾಗುತ್ತೇವೆ. ಸಾವಿನ ನಂತರ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಈ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯೂ ಭೀತಿಗೆ ತನ್ನ

'ಸಾವಿನ ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಯೆಯಾದರೂ, ಪರಿವರ್ತನೆ. ಜಾಗೃತಿಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಬಲ್ಲ. ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಬಲ್ಲ ಪ್ರಬಲ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಕ್ರಿಯೆ. ಇಂತಹ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿರುವ ಲೇಖಕರು ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ನಿವಾಸಿಗಳು.

ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕವಿಯೊಬ್ಬರು 'ಕೈಲಾಸವಾಸಿಯೋ ವೈಕುಂಠವಾಸಿಯೋ' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ 'ತಿರುಗಿ ಬಂದವರಿಲ್ಲ, ವರದಿ ತಂದವರಿಲ್ಲ' ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ತುಂಬ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ಉದ್ಗಾರವಿದು!

'ಸಾವಿನನಂತರ ಏನು' ಎಂಬುದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದು. ಅಪರೂಪಕ್ಕಾದರೂ ಕೆಲವು ಧೀರರು ಈ ಕುರಿತು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಯುವಕರೊಬ್ಬರು ಕಾಯಿಲೆ ಮಲಗಿ ನಿತ್ಯಾಂಗೊಂಡಾಗ ಮರಣಭೀತಿಯಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿದರು. ಈ 'ನಾನು' ಎಂದರೆ ಯಾರು ಎಂದು ದೀರ್ಘ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದರು. ರಮಣಮಹರ್ಷಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸಂತರಾದರು. ಕರೋಪನಿಷತ್ತಿನ ನಚಿಕೇತನ ಕಥೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಆಕರ್ಷಕ. ಮನುಷ್ಯ ಸತ್ತನಂತರ ಏನಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಯಮನನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ ಧೀರ ಚೇತನ ಅವನದು. ಅವನನ್ನು ಗುರಿಯಿಂದ ವಿಮುಖಗೊಳಿಸಲು ಯಮನು ಅನೇಕ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳ ಆಮಿಷ ಒಡ್ಡಿದರೂ ನಚಿಕೇತನ ವಿಚಲಿತನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರೂ ಸಹ ನಚಿಕೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿ ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗೊಂದಲದಿಂದ, ಮರಣಭೀತಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸೋಣ. ನಮ್ಮ ಅವಿದ್ಯೆ/ಅಜ್ಞಾನವೇ ಈ ಭೀತಿಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ, ಸಾಧುಸಂತರ ಸತ್ಸಂಗದಿಂದ ಈ ಭೀತಿಯನ್ನು ತೊಡೆಯಬೇಕು. ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಮರಣವನ್ನು ಅದು ಬಂದಾಗ ಸ್ವೀಕರಿಸೋಣ ಎಂಬ ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶೇಷಾಯುಷ್ಯವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಕಳೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ನಾವು ದಿನನಿತ್ಯವೂ ದೇವರ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಅನಾಯಾಸೇನ ಮರಣಂ ವಿನಾ ದೈನ್ಯೇನ ಜೀವನಂ | ಮಹೇಶ ಕೃಪಯಾ ದೇಹಿತ್ವಯ ಭಕ್ತಿಂ ಅಚಂಚಲಂ || "ನೋವಿರದಂಥ ಸಾವು ಬರಲಿ, ಪರರ ಹಂಗಿನಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಆಗದಿರಲಿ. ಹೇ ದೇವಾಧಿವೇ! ನೀನು ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸ್ಥಿರವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡು" ಶ್ಲೋಕದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪರಿಭಾವಿಸಿ ಕಾರ್ಯ ತತ್ಪರರಾಗೋಣ.